

Het rendement van School 's cool Nijmegen

Onderzoek in opdracht van gemeente Nijmegen

Ton Eimers
Timo Verhaegh

Nijmegen, maart 2016

Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt

© 2016 Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt, Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt te Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond en onderzoeksvragen	1
1.2	Onderzoeksaanpak en -respons	2
1.3	Opbouw van de rapportage	3
2	Doelstelling en werkwijze van School 's cool Nijmegen	5
2.1	Doelstelling van School 's cool	5
2.2	De doelgroep	5
2.3	Methodiek	8
2.4	Van aanmelding tot en met de start van het mentoraat	11
2.4.1	Aanmelden en voordracht bij School 's cool	12
2.4.2	Intakegesprek	13
2.4.3	Matching en kennismaking tussen mentor en mentee	14
2.4.4	De start van het mentoraat	16
2.5	Het feitelijke mentoraat	16
2.5.1	Succes van het mentoraat volgens mentees en hun ouders	17
2.5.2	Succes van het mentoraat volgens mentoren	20
2.6	Afronding van het mentoraat	24
2.7	Resumé: het verschil tussen het 12+ en 14+ programma	25
2.8	Het succes volgens VO-scholen	25
2.9	Overige diensten die School 's cool levert	26
3	Schoolloopbaananalyse	27
3.1	Voortijdig schoolverlaters	28
3.2	Doublure	28
3.3	Op- en afstroom tijdens en na het mentoraat	29
3.4	Switch van VO naar PRO / VSO en visa versa	29
4	De begroting van School 's cool Nijmegen en afdracht aan de landelijke stichting	31
4.1	De begroting van School 's cool Nijmegen	31
4.2	Stichting School 's cool Nederland	32
5	Conclusies	35
	Bijlage 1 – Tabellen	39

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en onderzoeksvragen

Sinds 2006 verzorgt de stichting School 's cool in Nijmegen een mentorprogramma voor leerlingen die de overstap van basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs (VO) maken (het 12+ programma). Het programma is bedoeld voor leerlingen waarvan, door ouders of school, gedacht wordt dat zij extra steun nodig hebben bij de start in het VO. Vanaf 2011 biedt de stichting ook mentoring voor leerlingen uit de hogere leerjaren in het VO (het 14+ programma).

De mentoring wordt uitgevoerd door vrijwilligers die door de stichting geworven, getraind en begeleid worden. Deze vrijwillige mentoren vormen de kern van de organisatie. De laatste schooljaren gaat het om 100 tot 120 koppels van mentoren en leerlingen per jaar. Deze leerlingen worden in het vervolg van deze rapportages mentees genoemd.

Het team achter de vrijwilligers bestaat uit een manager, twee programmaleiders (waarvan één op vrijwillige basis), zes mentorcoaches (waarvan drie vrijwilligers) en een drietal vrijwillige ondersteuners.

Gemeente Nijmegen en scholen in het VO willen bepalen op welke wijze de inzet van de stichting (financieel) structureel kan worden geborgd. Hierbij hebben zij behoefte aan inzicht in de meerwaarde van School 's cool.

Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: Wat is het rendement van de dienstverlening van de stichting School 's cool Nijmegen?

De vraag naar het rendement wordt uiteengelegd in verschillende aspecten:

- Beschrijving van de werkwijze en methodiek (kenmerken methodiek, welke leerlingen komen in aanmerking, procedure/criteria aanname, training/instructie mentoren, mentoractiviteiten, toezicht/controle, samenwerking met scholen en ouders, input landelijke stichting, werkwijze lokale stichting).
- Analyse van de werkwijze en methodiek (ontwikkelingen en trends, vergelijking met andere methodieken, verschillen 12+/14+, verschillen in mentoring).
- Analyse van de meerwaarde (toegevoegde waarde voor leerlingen, ervaringen ouders, effecten op leerling in school, effecten op de schoolloopbaan, maatschappelijke winst).

Om het rendement van School 's cool te bepalen is het van belang om scherp te omschrijven wat de beoogde doelen zijn, hoe die verschillen per type mentee en op welke wijze de methodiek/werkwijze bijdraagt aan het realiseren van de doelen. Het rendement wordt medebepaald door het aannamebeleid. Daarom is ook gekeken naar welke leerlingen wel en niet mee doen (of tussentijds stoppen).

Een apart deel van het onderzoek heeft betrekking op de financiële situatie van School 's cool Nijmegen en de (financiële) relatie met de landelijke stichting. De onderzoeksvragen die in dit kader aan bod komen zijn:

- Welke instelling / fonds betaalt welke bijdrage?
- Hoeveel en welke diensten realiseert de School 's cool Nijmegen voor dit budget?

- Hoe hoog is de afdracht naar de landelijke stichting School 's cool Nederland?
  - o Wat doet de landelijke stichting met deze gelden?
  - o Welke dienstverlening van de landelijke stichting richting de lokale stichting staat daar tegenover?
  - o Hoe hoog zijn salarissen / beloningen van bestuurders van de landelijke stichting?

1.2 Onderzoeksaanpak en -respons

Interviews

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van interviews met:

- leerkrachten groep 8 en/of intern begeleiders van een viertal Nijmeegse basisscholen;
- klassenmentoren en/of zorgcoördinatoren / Schoolmaatschappelijk werk van vier Nijmeegse VO-scholen;
- de directeur van het Samenwerkingsverband Nijmegen en omgeving;
- het team van School 's cool Nijmegen, i.c. de twee programmaleiders, de manager en mentorcoaches;
- mentoren van School 's cool Nijmegen (voor zowel het 12+ programma als het 14+ programma is een kleine groepssessie georganiseerd).

Telefonische vragenlijst mentees en ouders

Naast deze interviews is een telefonische vragenlijsten afgenomen onder de mentees van schooljaar 2014-2015 en hun ouder(s). Alle 105 mentees én hun ouders zijn telefonisch benaderd om de vragenlijst in te vullen. Onder de mentees zijn in totaal 65 vragenlijsten afgenomen (respons 62%), voor de ouders zijn dit er 62 (respons van 59%).

De non-respons bestaat hoofdzakelijk uit mentees / ouders waarbij het niet gelukt is om contact te maken (afwezig, voicemail, telefoonnummer niet in gebruik / incorrect et cetera). In een paar gevallen vormde een taalbarrière de reden voor non-respons onder ouders.

Tabel b1 in de bijlage toont de verdeling van mentees naar type programma, geslacht, opleidingsniveau en leerjaar. De verhouding van het aantal 12+ / 14+ mentoraten in de responsgroep is een goede afspiegeling van de feitelijke mentoraatverdeling in schooljaar 2014-2015. Deze feitelijke verdeling was 61 procent 12+ en 39 procent 14+ mentoraten versus 62 procent en 38 procent binnen de responsgroep.

Online vragenlijst mentoren School 's cool

Alle School 's cool-mentoren van schooljaar '14-'15 zijn benaderd om een online vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 65 van de 91 mentoren hieraan gehoor gegeven. Een respons van 71 procent. Bij een beperkt aantal vragenlijsten zijn niet alle vragen beantwoord, vandaar dat de totale aantallen in sommige tabellen licht verschillen.

Met de mix van interviews en vragenlijsten is zowel de nodige verdieping bereikt, als een representatief beeld verkregen.

Loopbaananalyse

Een deel van de opbrengsten van School 's cool is vastgesteld door aan de hand van DUO-gegevens een analyse te maken van de schoolloopbanen van mentees van schooljaren 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015. Uiteindelijk zijn van 228 leerlingen die in de betreffende school-

jaren aan School 's cool hebben deelgenomen de schoolloopbanen gereconstrueerd. Voor andere opbrengsten zijn de ervaringen van betrokkenen bepalend.

Deskresearch

Om de vragen te beantwoorden die betrekking hebben op de financiële situatie van School 's cool zijn jaarverslagen/-rekeningen opgevraagd van zowel School 's cool Nijmegen als van de landelijke stichting.

1.3 Opbouw van de rapportage

In het volgende hoofdstuk staat de doelstelling en werkwijze van School 's cool Nijmegen beschreven. Op basis van de onderzoeksgegevens en informatie uit de gesprekken wordt tevens de feitelijke invulling en de meerwaarde van het mentoraat inzichtelijk gemaakt.

De schoolloopbaananalyse van mentees van afgelopen drie schooljaren komt in hoofdstuk 3 aan bod.

Hoofdstuk 4 beslaat de begroting van School 's cool Nijmegen, de afdracht aan de landelijke stichting en de dienstverlening daar tegenover staat. In het laatste hoofdstuk staan de conclusies van het onderzoek.

2 Doelstelling en werkwijze van School 's cool Nijmegen

2.1 Doelstelling van School 's cool

Het beoogde doel van School 's cool is door de inzet van vrijwillige (thuis)mentoren leerlingen een grotere kans te geven op een succesvolle schoolloopbaan in het VO en doubleren, uitstromen en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Met positieve aandacht en steun van de mentor wordt gepoogd de mentee op het goede spoor te houden.

Uit de interviews blijkt dat zij primair werken aan:

- het verbeteren van leerprestaties door studie- en planningsvaardigheden te versterken;
- het versterken van zelfvertrouwen, motivatie, sociale redzaamheid en plezier in school;
- het versterken van de betrokkenheid van de ouder(s) bij school, huiswerk en bij de ontwikkeling van hun kind.

Stichting School 's cool Nederland is het samenwerkingsverband van de 16 School 's cool vestigingen in Nederland. Bij het landelijke School 's cool vormt het zoeken naar een verantwoorde vrijetijdsbesteding voor de mentee een vrij prominent doel. Bij School 's cool Nijmegen is dit minder het geval. Het is bijvangst wanneer de mentee een zinvolle vrijetijdsbesteding weet te vinden, maar dit vormt geen reden om een leerling aan te melden, zo blijkt uit de gesprekken.

2.2 De doelgroep

Het team van School 's cool geeft aan dat de doelgroep bestaat uit leerlingen van alle niveaus die kansrijk maar ook kwetsbaar zijn. Zij groeien vaak op in kansarme wijken, in éénuoudergesinnen, in langdurige armoede of met ouders die weinig Nederlands spreken en de Nederlandse samenleving onvoldoende kennen. Dikwijls hebben de leerlingen extra aandacht nodig vanwege een taalachterstand, onvoldoende ondersteuning van ouders, of omdat ze bijvoorbeeld een lichte vorm van ADHD of autisme hebben, faalangstig zijn, gepest worden of weinig zelfvertrouwen hebben.

Het 12+ programma richt zich op leerlingen die de overstap maken van het basisonderwijs naar het VO en heeft in principe een *preventieve insteek*. Deze leerlingen doen het in groep 8 van het basisonderwijs nog redelijk, maar lopen door uiteenlopende omstandigheden het risico hun leerambities en onderwijskansen niet waar te kunnen maken. Het 14+ programma bedient leerlingen in de hogere leerjaren van het VO. Deze leerlingen vertonen vaak al signalen dat het niet goed gaat op school en / of in de thuissituatie. De aanpak van het 14+ programma heeft een meer *curatieve insteek*.

Toelatingscriteria van School 's cool

Leerlingen die aan een combinatie van onderstaande criteria voldoen komen in aanmerking voor het mentoraat van School 's cool Nijmegen:

1. De leerlingen kan voor diens schoolloopbaan onvoldoende op steun van de ouders rekenen;
2. De leerling leeft met een alleenstaande ouder onder sociaaleconomisch zwakke omstandigheden;

3. De leerling heeft ouders de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, het onderwijssysteem niet kennen en weinig geïntegreerd zijn;
4. De leerlingen heeft ouders met psychische problemen;
5. De leerlingen heeft door diens bijzondere aard, gedrag of buitengewone aanleg, extra ondersteuning nodig;
6. De leerling heeft meer in zijn / haar mars dan uit de schoolresultaten en testen blijkt.

De eerste vier criteria zijn duidelijk gericht op de thuissituatie en de mate waarin de leerling op ouderlijke ondersteuning kan rekenen. Criteria 5 en 6 verwijzen niet direct naar de thuissituatie, maar meer naar leerlingkenmerken.

Tabel 2.1 toont de criteria waaraan de mentees van de lichte '14-'15 volgens hun mentoren voldeden. Een kwart van de mentees voldeed aan één criterium. In de overige gevallen was sprake van een combinatie van meerdere criteria waaraan werd voldaan. Eén mentee voldeed aan geen van onderstaande criteria, hij of zij kreeg een mentor vanwege een beperkte beheersing van de Nederlandse taal, aldus diens mentor.

Uit de tabel blijkt dat de meeste mentees in het 'profiel' van gebrekkig ondersteuning vanuit de thuissituatie passen.

Tabel 2.1 – Criteria waaraan de mentees van '14-'15 voldeden, volgens mentoren (N=65)

	Percentage
Mentee kon voor zijn / haar schoolloopbaan onvoldoende op steun van diens ouders rekenen	65%
Ouders die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en beperkt geïntegreerd zijn	41%
Eén ouder gezin, levend onder sociaaleconomisch zwakke omstandigheden	32%
Mentee had door diens bijzonder aard, gedrag of buitengewone aanleg, extra ondersteuning nodig	32%
Mentee had meer in zijn/haar mars dan uit de schoolresultaten en testen bleek	29%
Ouders met psychische / psychiatrische problemen	11%
Sprake van een dubbelbelaste jongere (zwaar belast door gezinstaken)	9%

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De leerling wordt aangemeld door school. Als de leerling zelf zegt niet te willen, koppelt School 's cool niet. De leerling moet open staan voor het werken met een mentor. De reden om te weigeren is dat men vooral zinvol wil investeren in jongeren, met een realistische vraag aan de mentor. Coaching werkt alleen bij instemming.

Het team van School 's cool geeft tevens aan dat zij het belangrijk vinden om teleurstellingen bij deze kwetsbare doelgroep zoveel mogelijk te voorkomen. Het letten op voldoende motivatie bij de leerling draagt daar volgens hen aan bij.

Tabel 2.2 geeft inzicht in welke mate de mentees van '14-'15 volgens hun mentor *achteraf gezien* geschikte School 's cool-kandidaten waren. 68 Procent blijkt (zeer) geschikt te zijn geweest.

Tabel 2.2 – Deelnamegeschiktheid van de mentees van '14-'15, achteraf gezien door mentoren

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Ja, (zeer) geschikt	29	66%	14	73%	43	68%
Ja, redelijk geschikt	9	21%	3	16%	12	19%
Nee, niet erg geschikt	5	11%	2	11%	7	11%
Nee, helemaal niet geschikt	1	2%	-	-	1	2%
Totaal (N)	44	100%	19	100%	63	100%

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Eén mentee werd helemaal niet geschikt bevonden. Een gebrekkige motivatie, het niet nakomen van afspraken en een taalbarrière vormde in dit geval grote belemmeringen. Het betreffende mentoraat is om de eerste twee genoemde redenen voortijdig afgebroken.

Bij zes van de zeven mentees die niet erg geschikt waren was eveneens sprake van een gebrekkige motivatie. Drie van de zeven mentees kwamen afspraken niet na en bij twee van de zeven was sprake van gedragsproblemen. Vier van deze zeven mentoraten zijn voortijdig afgebroken.

Tabel 2.3 toont een vergelijkbaar beeld. Uit de menteevragenlijst komt naar voren dat 10 mentees weinig tot helemaal geen zin hadden om aan het mentoraat te beginnen. Achteraf gezien voldeden deze mentees niet aan het toelatingscriterium van voldoende motivatie.

Tabel 2.3 – Motivatie van de mentee om aan het mentoraat te beginnen

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Heel veel zin om mee te doen	10	26%	8	31%	18	28%
Behoorlijk veel zin om mee te doen	18	46%	9	35%	27	41%
Neutraal	4	10%	6	23%	10	15%
Weinig zin om mee te doen	5	13%	2	8%	7	11%
Helemaal geen zin om mee te doen	2	5%	1	4%	3	5%
Totaal (N)	39	100%	26	100%	65	100%

Bron: vragenlijst mentees

Tot slot geeft School 's cool aan dat de doelgroep in principe geen professionele hulpverlening zou moeten ontvangen. Uit de oudervragenlijst blijkt dat vijf mentees bij aanvang van het mentoraat professionele hulp / zorg ontvingen. Het ging hierbij om hulpverlening vanuit Karakter, Virenze en Marrant in verband met ADHD en / of dyslexie. Daarnaast was één mentee in beeld bij Bureau Jeugdzorg, één bij de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) en één mentee werd ondersteund door een maatschappelijk werkster in combinatie met therapie.

2.3 Methodiek

School 's cool grijpt in op een kantelmoment in de schoolloopbaan van jongeren, waarbij het de vraag is of ze het op de middelbare school zullen redden. Het streven is dat de mentor van School 's cool zich als persoon met de mentee verbindt, en de aandacht richt op méér dan huiswerkbegeleiding en het verbeteren van leerprestaties. De mentor is een persoon met wie de mentee iets persoonlijks kan opbouwen. Het is geen professional die lesstof moet bijspijkeren en zich moet concentreren op wat niet goed gaat. Het uitgangspunt is focussen op positieve ondersteuning en extra individuele aandacht, ook op sociaal-emotionele aspecten, daar waar dit vanuit de thuissituatie van de mentee niet geboden kan worden.

De mentoren geven aan dat zij een grote bewegingsvrijheid hebben om hun mentoraat invulling te geven, met alle ruimte om hun eigen aanpak te hanteren en deze te ontwikkelen. 60 Procent van de mentees geeft aan dat naast het werken aan school nog andere dingen met hun mentor hebben ondernomen. De meesten zijn naar de bioscoop gegaan (19%), ergens iets gaan eten / drinken (14%), naar het museum geweest (9%) of zij hebben deelgenomen aan een activiteit georganiseerd door School 's cool (5%). Dergelijke activiteiten helpen om een vertrouwensband op te bouwen, de mentee te stimuleren (beloning) of te inspireren.

Voor dergelijke activiteiten heeft School 's cool een budget. De kosten van de mentee kunnen gedeclareerd worden.

Het opbouwen van een vertrouwensband en werken aan sociaal-emotionele ontplooiing is mogelijk vanwege de relatief lange periode waarin de begeleiding plaatsvindt. In principe duurt het 12+ mentoraat tot anderhalf jaar na de overstap naar het VO, i.c. tot december van het tweede leerjaar. Het mentoraat kan tussendoor niet zomaar beëindigd worden. Wekelijks bezoekt de mentor van School 's cool diens mentee aan huis, dit bezoek duurt ongeveer anderhalf uur. De ouders hoeven er niet voortdurend bij te zijn, maar zijn wel in de buurt aanwezig.

De duur van het 14+ mentoraat is afhankelijk van de vraag, maar duurt in principe niet langer dan 1 jaar. Er wordt zowel bij de mentee thuis als op school afgesproken. In het laatste geval reserveren de mentorkoppels via de klassenmentor of zorgcoördinator een werkruimte zodat zij ongestoord aan het werk kunnen.

Ouderlijk contact met de mentor van School 's cool

Bij het 12+ programma spreekt de mentor bij de mentee thuis af. Hierdoor is direct overleg met de ouders mogelijk. Bij het 14+ programma is contact met de ouders minder aan de orde. Vaak wordt op school afgesproken, zo blijkt ook uit de cijfers van tabel 2.4. Ouders van mentees van het 12+ programma hebben veel frequenter contact met de mentor van School 's cool dan bij het 14+ programma. Bij 14+ beperkt het contact tussen ouder en mentor zich tot een kennismaking en/of een gezamenlijk bezoek aan het 10-minutengesprek.

Tabel 2.4 – Frequentie van ouderlijk contact met de mentor

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Wekelijks	85%	32%	66%
Een paar keer per maand	7%	26%	15%
Maandelijks	2%	0%	2%
In totaal een paar keer	2%	37%	13%
Nooit	2%	5%	3%
Totaal (N=100%)	42	19	61

Bron: vragenlijst ouders

Uit de oudervragenlijst komt naar voren dat driekwart van de 12+ mentoren mee is geweest naar een 10-minutengesprek. Bij 14+ betreft dit 1 op de 5 mentoren.

Het is de bedoeling dat de School 's cool mentor gedurende het mentoraat contact onderhoudt met de klassenmentor. Op die manier kan hij/zij een brug vormen tussen leerling, ouders en school. Uit de gesprekken met de klassenmentoren komt naar voren dat de brugfunctie in deze driehoek met name zijn vruchten afwerpt wanneer ouders niet mondig genoeg zijn of tegen een taalbarrière oplopen in de communicatie met school. De mentor versterkt hiermee een lijn die zonder zijn of haar aanwezigheid zwakker zou zijn, zo blijkt uit de interviews.

In de contacten tussen ouders en de mentor van School 's cool is het meeste besproken onderwerp de ontwikkeling van de mentee (85%). Daarnaast geeft 21 procent van de ouders aan dat zij in dit contact informatie van/over school hebben ontvangen. 8 Procent van de ouders heeft tips gekregen om te helpen bij het huiswerk van hun kind. In een enkel geval is een tip gegeven om meer structuur te bieden of om beter met de beperking/het gedrag van de mentee om te gaan.

Een derde van de 12+ mentees geeft aan dat diens ouders door het mentoraat van School 's cool een beetje meer betrokken zijn geraakt bij hun (school)ontwikkeling. Bij 8 procent is er sprake van veel meer betrokkenheid (zie tabel 2.5). Deze betrokkenheid heeft niet alleen betrekking op de interesse en aandacht van ouders voor hun kind, maar ook op kennisverrijking bij ouders over onderwijs en de communicatie met school.

Bij de 14+ mentees is de toename van de ouderbetrokkenheid beperkt. Een op de vijf 14+ mentees geeft aan dat de ouders een beetje meer betrokken zijn geraakt.

Tabel 2.5 – Toename van de ouderbetrokkenheid bij de (school)ontwikkelingen van hun kind

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Veel meer betrokken	8%	0%	5%
Beetje meer betrokken	33%	19%	28%
Even betrokken als voorheen	51%	69%	58%
Minder betrokken geraakt	0%	4%	1%
Weet ik niet	8%	8%	8%
Totaal (N=100%)	39	26	65

Bron: vragenlijst mentees

Kwaliteit van de mentoren

De School 's cool mentor is een goed opgeleide vrijwilliger met een hbo/wo-opleidingsniveau of beschikkend over een vergelijkbaar denkniveau. Uit de mentorenvragenlijst komt naar voren dat 62,5 procent van hen een academische opleiding heeft genoten. De overige 37,5 procent heeft een hbo-diploma.

Tabel 2.6 geeft inzicht in de professionele achtergrond van de mentoren. Bijna een derde van hen is docent / leerkracht (geweest). Verder zijn er relatief veel (ortho)pedagogen en welzijns-werkers onder de mentoren.

Tabel 2.6 – Professionele achtergrond mentoren

	Percentage
Docent / leerkracht	32%
(Ortho)pedagoog	14%
Welzijnswerk / maatschappelijk werk	11%
Psycholoog	6%
Coach / trainer	5%
Overige (o.a. bedrijfsarts, bestuurder, beleidsmedewerker, musicus, archivaris, schoolleider, fiscalist, consultant, grafisch vormgever, zorgcoördinator)	26%
Totaal (N=100%)	65

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De stichting wil de mentoren zo goed mogelijk ondersteunen zodat zij hun mentees goed kunnen begeleiden. In dit kader volgen alle nieuwe mentoren verplicht een *introductietraining*, in twee trainingsbijeenkomsten worden zij op het mentorschap voorbereid. Elke mentor heeft gedurende de begeleidingsperiode ook een eigen *mentorcoach*. Hierbij kunnen zij terecht voor vragen of extra ondersteuning. De mentorcoach kent de leerling, het gezin en de school.

Om de kwaliteit en deskundigheid van de mentoren te borgen nemen mentoren verplicht elke 8 weken deel aan een *interviewbijeenkomst*. Ter voorbereiding hierop maakt de mentor een verslag van de voortgang binnen diens mentoraat en agendeert hij/zij eventuele vragen voor de interviewbijeenkomst. Mentoren van een interviewgroep lezen elkaars verslagen en diepen tijdens de bijeenkomst dilemma's of vragen nader uit.

Als aanvulling op deze deskundigheidsbevordering worden 2 à 3 keer per jaar *inhoudelijke themabijeenkomsten* voor de mentoren van School 's cool georganiseerd. Zo zijn met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen plannen gemaakt voor een (verdere) samenwerking met betrekking tot gastsprekers, gebruik van collegezalen en het organiseren van activiteiten voor mentoren/leerlingen door bijvoorbeeld studenten van de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming.

Tabel 2.7 toont dat voor bijna driekwart van de mentoren de introductietraining belangrijk tot zeer belangrijk is geweest om de mentorrol goed te kunnen vervullen. Voor 83 procent van de mentoren is de ondersteuning van de mentorcoach belangrijk tot zeer belangrijk. Ook aan de interviewbijeenkomsten wordt een groot belang toegekend (86%). Over het belang van de jaarlijkse themabijeenkomsten oordelen de mentoren overwegend positief noch negatief.

Tabel 2.7 – Het belang van de diverse ondersteunende activiteiten van School 's cool om de mentorrol goed te kunnen vervullen

	Introductietraining	Mentorcoach	Intervisie	Themabijeenkomst
Helemaal niet belangrijk	3%	-	2%	-
Niet belangrijk	2%	3%	-	23%
Neutraal	21%	14%	12%	46%
Belangrijk	54%	44%	44%	29%
Zeer belangrijk	20%	39%	42%	3%
Totaal (N=100%)	61	64	64	61

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De mentoren hebben ook een cijfer gegeven voor de kwaliteit van de diverse ondersteunende activiteiten. Tabel 2.8 geeft de frequentieverdeling van de scores weer. Gemiddeld scoort de kwaliteit van de introductietraining een 7. Wat opvalt is dat 22 procent van de mentoren de introductietraining een onvoldoende geeft.

De ondersteuning van de mentorcoach krijgt gemiddeld een 7,5. De intervisiebijeenkomsten scoren gemiddeld een 7,4 en de themabijeenkomsten krijgen gemiddeld een 6,6. Ook voor deze activiteiten geven een aantal mentoren een onvoldoende.

Tabel 2.8 – De kwaliteit van de diverse ondersteunende activiteiten van School 's cool, uitgedrukt in een cijfers van 1 tot 10 (1 = zeer slecht, 10 = zeer hoogwaardig)

Cijfer	Introductietraining	Mentorcoach	Intervisie	Themabijeenkomsten
1	2%	0%	2%	0%
2	0%	2%	0%	3%
3	3%	0%	0%	3%
4	7%	5%	8%	10%
5	10%	9%	6%	3%
6	7%	3%	3%	16%
7	22%	19%	19%	34%
8	33%	37%	40%	19%
9	13%	20%	19%	9%
10	3%	5%	5%	2%
Totaal	60	64	64	58

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

2.4 Van aanmelding tot en met de start van het mentoraat

In deze paragraaf staat het proces van de aanmelding tot en met de start van het mentoraat beschreven. Deze informatie is gebaseerd op de gesprekken met School 's cool, scholen en uitkomsten van de vragenlijsten. Daar waar het 12+ programma van het 14+ programma verschilt staat dit expliciet aangegeven.

2.4.1 Aanmelden en voordracht bij School 's cool

Het 12+ programma

Potentiele deelnemers voor het 12+ programma worden via de basisschool bij School 's cool aangemeld. Eind november ontvangen alle basisscholen in Nijmegen een brief waarin staat dat weer begonnen kan worden met de aanmeldingen. Het is aan de leerkrachten van groep 8 om voorlichting over School 's cool aan hun leerlingen te geven. Hierbij maken zij onder andere gebruik van een School 's cool-flyer. Deze flyer ontvangen alle basisscholen in Nijmegen om vervolgens uit te delen aan leerlingen en leerlingen die volgens de leerkracht op onvoldoende ondersteuning vanuit thuis kunnen rekenen. In de flyer staat uitgelegd wat een mentor van School 's cool doet en hoe de aanmelding verloopt.

Op ouderavonden in groep 8 en bij de voorlopige adviezen in groep 7 is de leerkracht in de gelegenheid om het mentoraat van School 's cool nader bij ouders te introduceren. De leerkracht en/of intern begeleider maakt hierbij de inschatting of de leerling op voldoende ondersteuning vanuit thuis kan rekenen of niet. De leerkracht heeft in dit proces een belangrijke signalerende rol, zo blijkt uit de gesprekken. De leerkracht kan het beste inschatten welke leerlingen een mentor nodig hebben en hiervoor in aanmerking komen. Zij zijn sturend in de voorselectie.

Het is de bedoeling dat leerlingen samen met hun ouders nadenken en bespreken of zij gebruik willen maken van het mentoraat. Zo ja, dan melden zij dit bij de leerkracht. Uit gesprekken met leerkrachten groep 8 komt naar voren dat ook zij de lead nemen bij het voordragen van leerlingen. Bijvoorbeeld wanneer gedacht wordt dat de leerling een mentor nodig heeft, maar de ouders geen initiatief nemen. Bij een dergelijke voordracht wordt wel vooraf om instemming van de ouders gevraagd.

Ook is het van belang dat de leerling een mentor wilt. Als dit het geval is én de leerkracht denkt dat de leerling aan de criteria van School 's cool voldoet, wordt de leerling via een aanmeldformulier in januari bij School 's cool voorgedragen.

School 's cool denkt dat het aantal aanmeldingen dat zij van een basisschool ontvangen deels afhangt van de ervaring van die leerkracht(en) met School 's cool.¹ Formatiewisselingen en onbekendheid met het concept worden als redenen gezien voor verminderde aanmeldingen aangedragen.

Een leerkracht groep 8 geeft aan dat onbekendheid van ouders met het concept een reden is voor minder aanmeldingen. Deze leerkracht raadt School 's cool aan om op een algemene ouderavond het concept nader toe te lichten ten behoeve van meer bekendheid bij ouders.

In '14-'15 kreeg het 12+ programma ongeveer 100 aanmeldingen. Over al deze aanmeldingen hebben mentorcoaches met de leerkracht gesproken, met ongeveer driekwart van hen heeft School 's cool een kennismakingsgesprek gevoerd om in te schatten of diegene in aanmerking moest komen voor het mentoraat. Diegene die niet zijn ingeschreven werden te licht of te zwaar bevonden voor het mentoraat van School 's cool. 42 Leerlingen zijn uiteindelijk wel ingeschreven.

---

¹ Zie tabel b8 voor een overzicht van de aanmeldingen van '14-'15 per basisschool.

Het 14+ programma

Voor het 14+ programma worden deelnemers aangemeld via de VO-school waar de leerling staat ingeschreven. Dit gebeurt vaak ná het moment dat de klassenmentor, Schoolmaatschappelijke werk, of de zorgcoördinator denkt dat de leerling gebaat zou zijn bij ondersteuning vanuit School 's cool. In 2015 kreeg het 14+ programma van School 's cool 47 aanmeldingen.

Vaak lopen de aanmeldingen schoksgewijs, bijvoorbeeld aan het begin van het schooljaar of voor een proefwerkweek. Uit het gesprek met de programmaleider 14+ komt naar voren dat School 's cool graag heeft dat de aanmeldingsprocedure via een vaste contactpersoon van de VO-school verloopt, zodat met diegene een duurzame relatie ontstaat. De aanmeldprocedure kan in dat geval sneller en soepeler verlopen, bijvoorbeeld omdat vooraf al om toestemming van de ouders is gevraagd, de benodigde informatie klaarligt en al een kennismakingsafpraak is ingepland. School 's cool kan in dan sneller beoordelen of een leerling in aanmerking komt en de matching kan sneller plaatsvinden.

Tabel 2.9 toont voor beide programma's samen *hoe* de mentees van '14-'15 bij School 's cool terecht zijn gekomen. Het grootste gedeelte van de mentoraten is door de leerkracht van groep 8 of de klassenmentor geïnitieerd.

Tabel 2.9 – Manier waarop mentee voor het eerst in contact is gekomen met School 's cool

	Aantal	Percentage
Via leerkracht groep 8 / klassenmentor	52	66%
Op eigen initiatief (ouders, leerling)	15	21%
Via Jeugdzorg / Leerplicht	2	3%
Totaal (N)	69	100%

Na de voordracht van een leerling komt een mentorcoach van School 's cool op school langs om met de leerkracht / klassenmentor, eventueel bijgestaan door de intern begeleider / zorgcoördinator, de voorgedragen leerling(en) te bespreken. In dit verkennende gesprek moet duidelijk worden waarom de leerling volgens de school gebaat is bij het mentoraat van School 's cool én of de leerling tot de beoogde doelgroep behoort, i.c. de noodzaak van het mentoraat moet worden vastgesteld. In het voortraject worden kandidaten zo goed mogelijk gescreend vanwege het beperkte aantal mogelijke mentoraten.

Het team van School 's cool geeft aan dat het voorkomt dat een ouder of leerling contact met hen opneemt voor een aanmelding, bijvoorbeeld omdat zij weten dat een klasgenoot of familie-lid een mentor van School 's cool heeft. In dat geval wordt eerst met de leerkracht / klassenmentor overlegd of de leerling een mentor van School 's cool kan gebruiken en tot de doelgroep behoort. Zo ja, dan wordt de leerling opgeroepen voor een kennismakingsgesprek.

2.4.2 Intakegesprek

Op basis van informatie uit dit 'voorgesprek' besluit de mentorcoach, eventueel na overleg met een collega, om een intakegesprek met de leerling en diens ouder(s) aan te gaan. Tijdens dit gesprek wordt opnieuw ingeschat of de noodzaak van het mentoraat hoog genoeg is én of de leerling gemotiveerd is. Ook de hulpvraag wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht. De informa-

tie uit dit gesprek wordt indien mogelijk geverifieerd aan de hand van beschikbare informatie uit de schooladministratie.

Ook wordt nagegaan of de leerling op een andere manier de nodige ondersteuning kan krijgen. Wanneer er bijvoorbeeld een oudere broer of zus in beeld is, die bekend is in het VO, kan dit een argument zijn om géén mentor te gaan zoeken.

Komt de leerling op het eerste oog in aanmerking voor het mentoraat? Dan wordt ook ingegaan op welk type mentor de leerling graag zou willen. In een terugkoppeling naar de school wordt kenbaar gemaakt of de aanmelding gehonoreerd is en óf er een mentor beschikbaar is.

Leerlingen die voor het 12+ programma in aanmerking komen hebben in de periode maart tot juni samen met hun ouders het intakegesprek met twee mentorcoaches of programmaleiders. De intake van het 14+ programma kan op ieder moment van het jaar plaatsvinden.

Bij de intake wordt een inschrijfformulier ingevuld. Hierbij wordt ingegaan op de achtergrond van de leerling en de aandachtsgebieden voor de begeleiding. Geïnterviewd wordt: de gezinssituatie, sterke en minder sterke kanten bij het leren en school, de omgang met leeftijdgenoten, hobby's en vrije tijdsbesteding én de vraag waarom de leerling denkt dat een mentor iets zou kunnen betekenen. De leerling kan in het intakegesprek diens voorkeur voor een mentor uitspreken; een jong of ouder iemand, een man of een vrouw, streng of juist minder streng.

Zowel bij de kennismaking als bij de intake worden de gesprekken zo veel mogelijk met twee mensen van School 's cool gevoerd. Als achterliggende reden draagt School 's cool aan dat alle informatie over de leerling niet bij één medewerker zit en onderling overleg kan plaatsvinden.

2.4.3 Matching en kennismaking tussen mentor en mentee

Na de intake worden door de mentorcoaches en programmaleiders mentoraatkoppels gevormd, dit gebeurt in de zogenoemde koppelsessies. Gezocht wordt naar de optimale match van vraag van de mentee en de best passende mentor. Maatwerk is hier het sleutelwoord. Een goede 'klik' vergroot de kans op een succesvol mentoraat. Ook de professionele expertise van de mentor wordt in de overweging meegenomen. Getracht wordt zo veel mogelijk gebruik te maken van deze expertise. Als er *geen* geschikte match tot stand kan komen, blijven zowel de mentor als mentee 'in de wacht' staan.

Vanwege de overwegend gelijktijdige start- en eindmomenten van het 12+ mentoraat is het matchingsproces binnen dit programma makkelijker. Er is meer keuze uit mentees en mentoren om geschikte koppels te vinden. Binnen het 14+ programma is matching lastiger vanwege de verschillende start- en eindmomenten. Bij het matchingsproces is men afhankelijk van hoeveel mentoren op dat moment beschikbaar zijn. Er is namelijk geen grote voorraad van mentoren en mentees zoals bij het 12+ programma.

Volgens de mentoren is in het matchingsproces van lichting '14-'15 goed tot zeer goed rekening gehouden met hun persoonlijke voorkeur(en) (zie tabel 2.10).

Tabel 2.10 – Mate waarin bij het matchingsproces rekening is gehouden met persoonlijke voorkeur(en) van de mentor

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Zeer goed	18	40%	6	30%	24	37%
Goed	20	45%	10	50%	30	46%
Niet zo goed	-	-	-	-	-	-
Slecht	-	-	-	-	-	-
Weet ik niet	1	2%	1	5%	2	3%
N.v.t.*	6	13%	3	15%	9	14%
Totaal (N)	45	100%	20	100%	65	100%

Bron: vragenlijst mentoren van School 's cool

* geen voorkeuren doorgegeven bijvoorbeeld

Tabel 2.11 laat zien hoe de mentoren van '14-'15 de kwaliteit van de match met hun mentee ervaren. In totaal had 86 procent van de mentoren een goede tot zeer goede match. Slechts 1 mentor had een slechte match.

Tabel 2.11 – Kwaliteit van de match tussen mentor en mentee

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Zeer goed	18	40%	5	25%	23	35%
Goed	20	45%	13	65%	33	51%
Niet goed / niet slecht	6	2%	2	10%	8	12%
Slecht	1	13%	-	-	1	2%
Totaal (N)	45	100%	20	100%	65	100%

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De hoge kwaliteit van de matches is ook terug te zien in de cijfers uit tabel 2.12. 89 Procent van de mentees was tevreden met diens mentor.

Tabel 2.12 – Antwoord op de vraag of de mentee liever een andere mentor had gehad

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Ja	3	8%	2	8%	5	8%
Nee	34	87%	23	92%	57	89%
Weet ik niet	2	5%	-	-	2	3%
Totaal (N)	39	100%	25	100%	64	100%

Bron: vragenlijst mentees

Nadat een koppeling heeft plaatsgevonden vindt er een kennismakingsbezoek plaats met de mentor, de mentee en diens ouders. Bij deze kennismaking vertellen de betrokkenen iets over

zichzelf en ondertekenen zij een contract. Contactgegevens worden uitgewisseld en de eerste werkafpraak wordt ingepland.

Het kan voor komen dat één van de partijen na het kennismakingsgesprek zijn bedenkingen heeft. In dat geval zullen de mentorcoaches opnieuw kijken of een geschikte match gevonden kan worden.

Een paar treffende quotes van mentoren over de klik met hun mentee:

“Een match komt van twee kanten. Het was voor mij heel prettig om een jongen (ik heb zelf twee grote dochters) te kunnen ondersteunen. Ik had daar lol in. Er was ook een wederzijdse erkenning in temperament. Dat maakte dat we ook lol hadden, dat steunde mijn mentee onbewust.”

“In het begin was er geen klik. Mijn mentorkind was nog wat terughoudend en stil. Mijn assertiviteit had naar verloop van tijd effect, ook de mentee werd assertiever. Ook kon ze op emotioneel gebied haar verhaal bij mij kwijt, omtrent persoonlijke groei.”

“Ik was in staat zijn interesses te begrijpen en daardoor een persoonlijk contact te maken.”

2.4.4 De start van het mentoraat

Bij een succesvolle koppeling maakt de mentorcoach een plaatsingsbericht voor de basis- of VO-school en verstuurt deze per e-mail naar de leerkracht van groep 8 / de klassenmentor. Per leerling wordt een map aangemaakt, met daarin het originele inschrijfformulier, het contract en een kopie van het plaatsingsbericht.

Deelnemers aan het 12+ programma starten op z'n vroegst in de eindfase van groep 8. De beginfase van het mentoraat wordt gebruikt om elkaar te leren kennen en een vertrouwensband op te bouwen. Er wordt besproken hoe de leerling tegen het VO aankijkt en de voorbereiding op de start in het VO wordt in gang gezet. Bijvoorbeeld door te helpen bij het 'boekenkaften', het inzichtelijk maken van het rooster en het verkennen van de fietsroute.

Bij 14+ kunnen de koppels het hele jaar door starten. De 14+ programmaleider geeft aan dat de timing van de start van het mentoraat wel van belang is; er moet nog iets te regelen / te winnen zijn voor de mentee. Om deze reden komt een start in de laatste maanden van het schooljaar eigenlijk niet voor. Met de betrokken wordt in een dergelijk geval afgesproken het schooljaar af te maken en in het nieuwe schooljaar te besluiten of de leerling een School's cool-mentor krijgt.

2.5 Het feitelijke mentoraat

Tabel 2.13 geeft een overzicht van de doelen waar lichting '14-'15 gedurende het mentoraat aan heeft gewerkt, zowel volgens mentees, hun ouders als mentoren. Wat opvalt is dat de meest genoemde doelen door mentees en ouders gerelateerd zijn aan schoolprestaties en huiswerkbegeleiding en amper aan sociaal-emotionele aspecten.

De mentoren geven aan dat zij naast schoolprestaties en huiswerkbegeleiding zich ook hebben gericht op de sociaal-emotionele aspecten / doelen. Zoals het vergroten van het zelfvertrouwen (57%), het voor zichzelf opkomen en vragen durven stellen (39%), het stimuleren van de moti-

vatie (31%) en doorzettingsvermogen (26%), de omgang met leeftijdsgenoten (20%), spanningen en faalangst (20%) en het vinden van een zinvolle vrijetijdsbesteding (17%).

Tabel 2.13 – Doelstelling van het mentoraat, volgens mentees, hun ouders en mentoren

	Mentees (N=65)	Ouders (N=61)	Mentoren (N=65)
- leren om huiswerk te maken	37%	44%	59%
- ondersteunen bij lastige vakken (rekenen, taal)	26%	31%	72%
- ondersteunen bij het (leren) plannen	26%	24%	72%
- betere cijfers halen / voorkomen van achteruitgang van cijfers (preventief)	28%	15%	54%
- meer zelfvertrouwen krijgen	2%	3%	57%
- meer motivatie in school krijgen / voorkomen van motivatieverlies	3%	2%	31%
- leren om niet te snel op te geven / door te zetten	-	2%	26%
- beter met spanningen / faalangst leren omgaan	-	-	20%
- beter met leeftijdsgenoten leren omgaan / voorkomen van isolement	3%	5%	20%
- vinden van een zinvolle vrijetijdsbesteding (nieuwe hobby/sportclub)	-	-	17%
- Overige, namelijk:			
o overgang PO / VO vergemakkelijken	3%	7%	-
o ondersteuning bij emotioneel belastende gezinssituatie	-	-	2%
o realistische doelen leren stellen	-	-	2%
o kennismaken met de Nederlandse samenleving	-	-	2%
o gedrag en incidenten bespreken	-	-	2%
o overige (bv. leren van de mentor als persoon)	2%	0%	-

Bron: vragenlijst mentees, ouders en mentoren van School 's cool

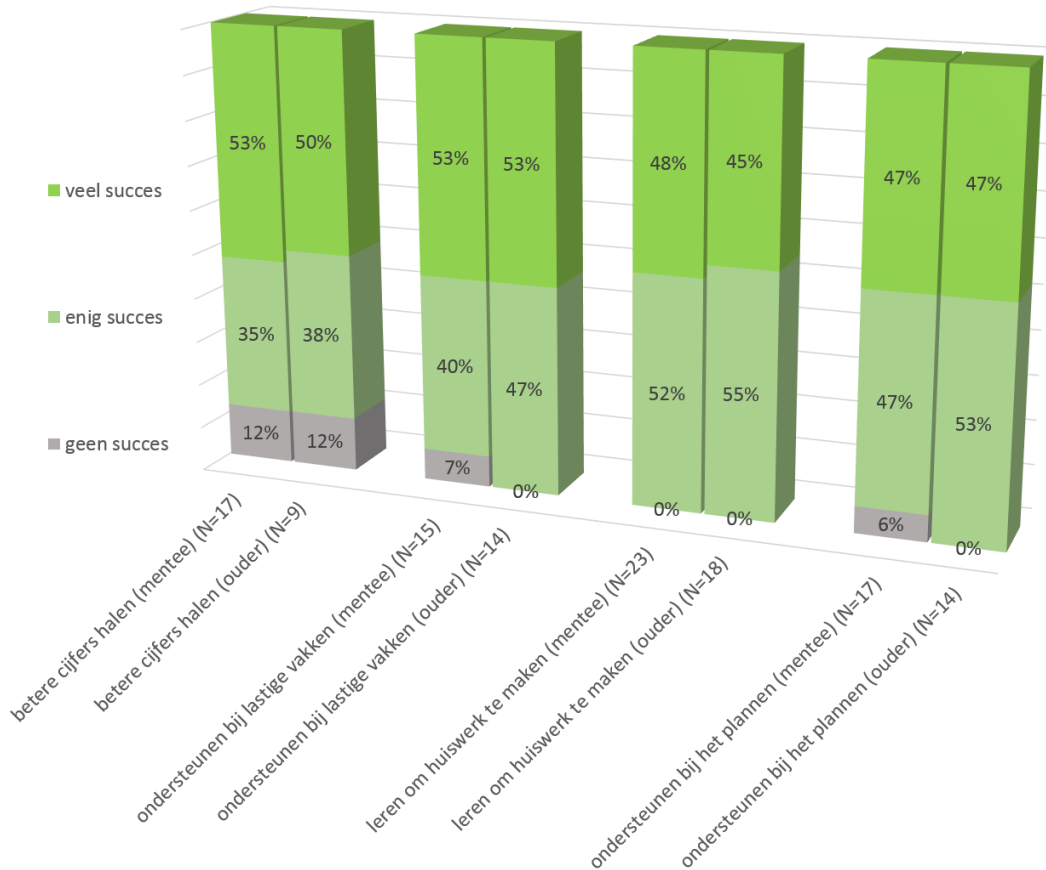
Het is opmerkelijk dat de mentees en hun ouders de sociaal-emotionele doelen niet hebben aandragen als reden waarom zij in aanmerking kwamen voor het mentoraat. Het is de vraag in welke mate deze aspecten bij de kennismakingsgesprekken en de intake zijn aangedragen als mogelijke doelstellingen. Het lijkt er op dat het werken aan schoolprestaties en leervaardigheden een soort vehikel is waardoor de mentor gelegitimeerd wordt om ook aan de sociaal-emotionele doelen te werken.

2.5.1 Succes van het mentoraat volgens mentees en hun ouders

In figuur 1 is per doel de mate van succes aangegeven voor de mentoraten waarbij dat betreffende doel aan de orde was. Te zien is dat ouders en mentees van mening zijn dat overwegend enig tot veel succes geboekt is op de vier mentoraatsdoelen die zij het meest noemden. Bij het leren huiswerk maken hebben alle mentees bij wie dit een doel was succes geboekt. Het halen

van betere cijfers bleek niet voor iedereen haalbaar, 12 procent boekte hierop geen succes. De overige doelen uit tabel 2.13 zijn niet in de figuur opgenomen omdat deze maar een enkele keer zijn genoemd.

Figuur 1 – Mate van succes op de vier meest genoemde doelen

49 Procent van de mentees geeft aan dat de mentor het beste geholpen heeft door de lesstof rustig uit te leggen en geduld met de mentee te hebben. Voor 23 procent was het vooral belangrijk om regelmatig af te spreken. 5 Procent van de mentees is het beste geholpen doordat hij/zij samen met de mentor leuke dingen is gaan doen.

In de toelichting van ouders en mentees op de vraag *hoe* de mentor heeft geholpen vullen zij aan dat de mentor aandachtspunten belichtte waarvan zijzelf niet bewust waren. Daarnaast wisten mentoren hun mentees met lastig vakken te helpen door stapsgewijs aan de slag te gaan en extra aandacht / tijd te schenken in het leerproces van de mentee. Ook droegen zij handvatten aan waardoor de mentee meer grip kreeg op diens leerproces. Zij hielpen bij het leren om met huiswerk om te gaan, het inplannen hiervan en het spreiden van de werklust.

Bijna 60 procent van de mentees geeft aan dat zij na het mentoraat geen serieuze verbeterpunten meer hebben (zie tabel 2.14). Diegenen die aangeven nog verbeterpunten te hebben laten weten dat deze te maken hebben met de leerprestaties en leervaardigheden. Geen van de mentees noemt verbeterpunten op het sociaal-emotionele vlak.

Tabel 2.14 – Momenteel nog punten om aan te werken / te verbeteren, volgens mentee

	12+ programma (N=39)	14+ programma (N=26)	Totaal (N=65)
Nee	59%	54%	57%
Weet ik niet	3%	0%	1%
Ja, namelijk...			
- Betere cijfers halen	5%	15%	9%
- Bepaalde vakken verbeter (rekenen, taal)	21%	15%	14%
- Leren huiswerk te maken	8%	8%	8%
- Beter leren plannen	13%	4%	8%
- Meer zelfvertrouwen krijgen	-	-	-
- Leren om niet te snel op te geven	-	-	-
- Beter met leeftijdsgenoten leren omgaan / vrienden maken	-	-	-
- Vrijetijd beter benutten	-	-	-
- Meer motivatie in school krijgen	-	-	-
- Concentratie	-	8%	8%

Bron: vragenlijst mentees

De overgrote meerderheid van de mentees vond het mentoraat achteraf gezien nuttig: 58 procent vond het heel nuttig, 36 procent vond het best nuttig (zie tabel 2.15). Negen van de tien mentees zouden leeftijdsgenootjes een mentor van School 's cool aanraden.

Drie mentees vonden het mentoraat niet zo nuttig. Eén mentee vond het helemaal niet nuttig. Dit zijn allemaal mentees die voortijdig met het mentoraat zijn gestopt. Meer over mentoraat beëindiging in paragraaf 2.6.

Tabel 2.15 – Nut van het mentoraat volgens mentee, achteraf gezien

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Heel nuttig	49%	72%	58%
Best nuttig	46%	20%	36%
Niet zo nuttig	3%	8%	5%
Helemaal niet nuttig	3%	0%	1%
Totaal (N=100%)	39	26	65

Bron: vragenlijst mentees

Tabel 2.16 toont de frequentieverdeling van de beoordelingscijfers die mentees aan hun mentor gaven. Van de 12+ mentoren kreeg meer dan een derde een 10. Geen van de 12+ mentoren scoorde lager dan een 7. Gemiddeld scoren de 12+ mentoren een 8,7.

Bij 14+ kreeg één mentor een lichte onvoldoende van diens mentee (een 5,5). Eén op de acht scoorden een 10. Gemiddeld scoren de 14+ mentoren een 8.

Het overall gemiddelde komt uit op een 8,5.

Tabel 2.16 – Rapportcijfers die de mentees aan hun mentor van School 's cool geven

Cijfer	12+ programma	14+ programma	Totaal
5,5	-	4%	2%
6	-	4%	2%
7	11%	16%	13%
7,5	5%	-	3%
8	27%	40%	32%
8,5	14%	16%	15%
9	8%	8%	8%
10	35%	12%	26%
Totaal (N=100%)	37	25	62

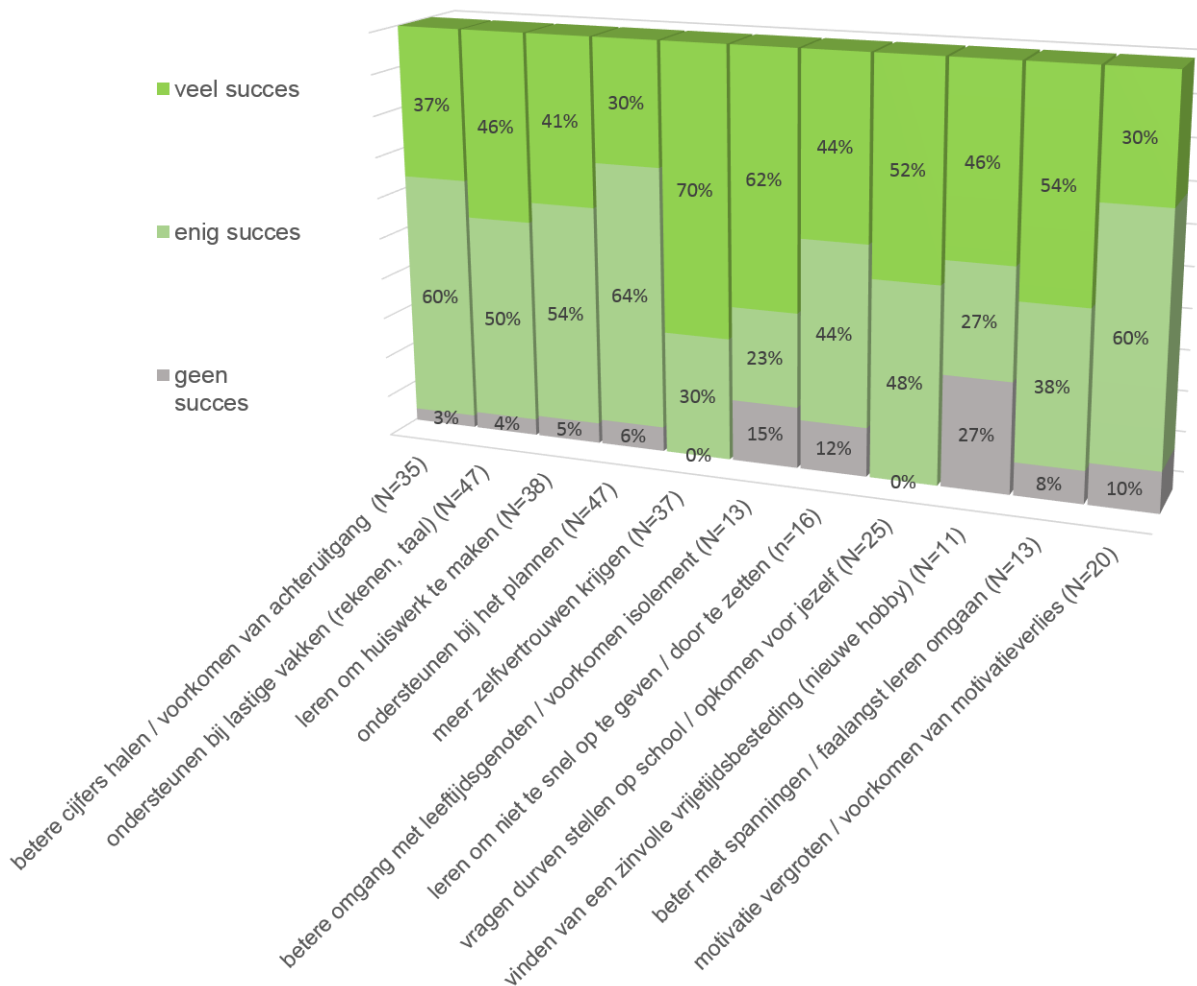
Bron: vragenlijst mentees

2.5.2 Succes van het mentoraat volgens mentoren

Figuur 2 toont in welke mate volgens de mentoren op de doelen uit tabel 2.13 (p. 17) succes is geboekt. Bij alle doelen in de figuur is overwegend enig tot veel succes geboekt, zo geven de mentoren aan. Met name bij het vergroten van het zelfvertrouwen en het verbeteren van de omgang met leeftijdsgenootjes / het voorkomen van isolement zijn de mentoraten succesvol geweest. Deze beoordeling is enigszins subjectief en bij sommige doelen gebaseerd op kleine aantallen, maar het geeft wel een indicatie van hoe mentoren op het succes van hun mentoraat terugkijken.

Figuur 2 – Mate van succes op de diverse doelen, volgens mentoren van School 's cool

Op de vraag *hoe* het mentoraat aan de doelbereiking heeft bijgedragen wordt een combinatie van factoren aangedragen. Een positieve benadering is door 80 procent van de mentoren genoemd. Zeven van de tien mentoren geven aan dat de extra sociaal-emotionele aandacht voor de mentee van belang is geweest. Evenveel van hen denken dat de duur van het mentoraat aan het succes heeft bijgedragen. Door één tot anderhalf jaar lang wekelijks af te spreken krijgen de mentees een langdurige stimulans. Meer dan de helft van de mentoren geeft aan dat hun professionele achtergrond aan de doelbereiking heeft bijgedragen. Voor de helft van de mentoren geldt dat zij door het toepassen van deskundigheid die zij via School 's cool hebben opgedaan (bijvoorbeeld kennis uit de introductietraining, de intervisiebijeenkomsten, ondersteuning van de mentorcoach) de doelen van het mentoraat hebben kunnen realiseren. Voor ruim twee op de vijf mentoren heeft het contact met school en het afstemmen van de begeleiding met de klassenmentor bijgedragen aan het succes. Eén op de vijf mentoren geeft aan door de ouderlijke betrokkenheid te stimuleren succes is boekt.

In de toelichting van de mentor komt naar voren dat door het opbouwen van een persoonlijke vertrouwensband de mentee zichzelf open durfde te stellen voor de mentor. Het werken aan sociaal-emotionele aspecten, zoals het vergroten van het zelfvertrouwen en het leren uiten van gevoelens werd hierdoor mogelijk.

In de hypothetische situatie dat de mentee geen mentor van School 's cool zou hebben gehad schetsen de mentoren de situatie in tabel 2.15. Bijna de helft van de mentees zou naar een lager niveau zijn afgestroomd. Met name bij het 14+ programma zou deze afstroom hebben plaatsgevonden (bij 65%). Ongeveer één op de tien mentees zou naar schatting in de professionele hulpverlening terecht gekomen zijn. Bij het 14+ programma zou dit relatief gezien vaker het geval zijn. In deze cijfers is de curatieve insteek van het 14+ programma terug te zien. Een kritische noot bij deze cijfers is dat het de vraag blijft in welke mate de 'scenario's' uit tabel 2.17 zich in de latere schoolloopbaan alsnog voordoen. Met de loopbaananalyse in hoofdstuk 3 wordt getracht op dit punt meer inzicht te geven.

Tabel 2.17 – Inschatting van de situatie van de mentee wanneer geen mentoraat had plaatsgevonden, volgens mentor

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Handhaving op hetzelfde schoolniveau	16%	10%	14%
Afstroom naar lager niveau	38%	65%	46%
Opstroom zou niet gerealiseerd zijn	16%	5%	12%
Afstroom zou minder soepel zijn verlopen	13%	10%	12%
Belanden in professionele hulpverlening	7%	15%	9%
Minder sociaal vaardig / onzekerder	4%	1%	5%
Dat kan ik niet inschatten	22%	5%	17%

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Ervaren barrières / belemmeringen

Ongeveer 1 op de 7 mentoren ervaaarde veel tot heel veel belemmeringen waardoor de doelbereiking van het mentoraat onder druk kwam te staan. Meer dan de helft van de mentoren werd enigszins belemmerd (zie tabel 2.18).

Tabel 2.18 – Barrières / belemmeringen ervaren waardoor het doel / de doelen niet of moeilijk bereikt kon(den) worden

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Ja, heel veel	5%	0%	5%
Ja, veel	8%	1%	9%
Enigszins	37%	19%	56%
Nee	19%	11%	30%
Totaal	44	20	64

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De belemmeringen die het meest zijn aangedragen betreffen een gebrekkige motivatie van de mentee, diens problematische thuissituatie, het niet nakomen van afspraken en gedragsproblemen. 11 Procent had geen optimaal contact met de klassenmentor / school. Een mentor licht toe dat de proefwerkinzage bijvoorbeeld moeizaam verliep.

Tabel 2.19 – Soorten belemmeringen waardoor het doel / de doelen niet of moeilijk bereikt kon(den) worden (N=65)

	Aantal	Percentage
Gebrekkige motivatie van de mentee	17	26%
Problematische thuissituatie	16	25%
Het niet nakomen van afspraken	13	20%
Gedragsproblemen van de mentee	10	17%
Moeilijk contact met de school	7	11%
Het cognitieve niveau van de mentee	6	9%
Andere / zwaardere hulpvraag dan voorzien	5	9%
Onwelwillende ouder(s)	3	5%
Een taalbarrière	3	5%
Overbezorgdheid / te hoge verwachtingen ouders	2	3%
Onvoldoende ondersteuning van School 's cool	-	-

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Belasting van de mentor

Tabel 2.20 laat zien hoeveel uren de mentoren gemiddeld per week aan hun mentoraat besteedden, inclusief de voorbereidings- en reistijd. Voor meer dan 90 procent van de mentoren was deze tijdsbelasting goed tot zeer goed op te brengen (zie tabel 2.21). Voor ruim een derde van de mentoren was het mentoraat mentaal belastend, maar wel op te brengen. In beide programma's komt één mentor voor die het mentoraat als erg belastend ervaarde (zie tabel 2.22)

Tabel 2.20 – Gemiddelde tijdsbesteding aan het mentoraat door de mentor (per week)

Aantal uren	12+ programma	14+ programma	Totaal
0-1	9%	5%	8%
1-2	33%	40%	35%
2-3	49%	35%	45%
3-4	9%	20%	12%
Totaal (N=100%)	45	20	65

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Tabel 2.21 – De ervaren tijdsbelasting door mentoren

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Zeer goed op te brengen	33%	25%	31%
Goed op te brengen	57%	65%	59%
Het vroeg behoorlijk veel van me	9%	10%	9%
Het vroeg veel van mij	-	-	0%
Het vroeg heel veel van mij	-	-	0%
Totaal (N=100%)	44	20	64

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Tabel 2.22 – De mentale belasting door mentoren

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Niet belastend	58%	63%	61%
Belastend, maar wel op te brengen	40%	32%	36%
Erg belastend	2%	5%	3%
Het was te belastend voor mij	-	-	0%
Totaal (N=100%)	43	19	62

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

Op vier mentoren na hadden alle mentoren vooraf het gevoel dat zij goed voorbereid en capabel aan hun mentoraat van start gingen. Eén mentor twijfelde. Van de vier mentoren die vooraf het gevoel hadden *niet* goed voorbereid te zijn, werd dat gevoel bij één mentor achteraf bevestigd. De overige drie mentoren waren achteraf toch goed genoeg voorbereid.

2.6 Afronding van het mentoraat

Bij een regulier mentoraat wordt aan het einde van het traject gericht gewerkt aan het afbouwen van de begeleiding. Een activiteit buiten de deur ter vermaak hoort daar meestal bij.

Bij meer dan de helft van de afgeronde mentoraten vindt er achteraf nog een enkele keer contact plaats tussen mentor en mentee / ouders. Veelal vanuit sociale betrokkenheid en het op de hoogte houden over de studievoortgang van de oud-mentee. In enkele gevallen is er contact omwille van een concrete (hulp)vraag. Een klein aantal mentoren blijft op persoonlijke titel op de achtergrond bereikbaar voor diens oud-mentee en ouders. Eén oud-mentor gaat bijvoorbeeld nog steeds mee naar ouderavonden in verband met een taalbarrière bij de ouders.

Niet alle mentoraten worden afgemaakt. Tabel 2.23 laat zien dat 9 procent van de trajecten voortijdig werden afgebroken. Het komt ook voor dat een mentoraat langer duurt dan de norm. In dat geval moet er sprake zijn van verzwarende omstandigheden, waarbij afronding van het mentoraat risico's voor de mentee met zich meebrengt.

Tabel 2.23– Aantal volledig afgeronde en voortijdig gestopte trajecten

	12+ programma	14+ programma	Totaal
Traject afgemaakt	68%	80%	72%
Voortijdig gestopt	11%	5%	9%
Mentoraat loopt nog	20%	15%	19%
Totaal (N=100%)	44	20	64

Bron: vragenlijst mentoren School 's cool

De volgende reden zijn aangedragen waardoor de voortijdig beëindigde mentoraten van '14-'15 zijn gestopt:

- Mentee was onvoldoende gemotiveerd en kwam afspraken niet na;
- Ontbreken van een klik tussen mentor en mentee. De mentee leerde niet van de mentor, de aanpak sloot niet aan bij de manier van leren;

- Overgang naar speciaal onderwijs waardoor het mentoraat niet langer nodig was, al het huiswerk werd al op school gemaakt;
- Schoolwisseling vanwege verhuizing;
- De mentor was overbodig omdat het ging goed met de mentee. Mentee wilde het zonder mentor proberen;
- De mentale belasting bij de mentor was te hoog, het mentoraat was niet te combineren met een volle werkweek.

Terugblik

Bij de voordrachtsbespreking tussen mentorcoach en leerkracht wordt naast de bespreking van nieuwe kandidaten teruggeblikt op mentees die het jaar daarvoor aan het mentoraat zijn begonnen. Besproken wordt hoe het mentoraat het afgelopen jaar is verlopen en wat de ervaringen van de mentor met de betreffende leerling zijn.

Wanneer het mentoraat volledig is afgerond ontvangt de leerkracht feedback over hoe het mentoraat is verlopen.

Om beter in beeld te brengen wat de verwachtingen en resultaten van de mentortrajecten zijn is School 's cool begonnen met begin- en eindmeting onder mentees en mentoren. De vragenlijsten zijn in 2014 voor het eerst gedigitaliseerd en uitgezet.

2.7 Resumé: het verschil tussen het 12+ en 14+ programma

- Het meest voor de hand liggende verschil tussen de twee programma's is de doelgroep. Tot de doelgroep van het 14+ programma behoren leerlingen van 14 tot 16 jaar. Zij zitten aan het eind van klas 2 of in klas 3 of 4 van het VO. Vanwege het leeftijdsverschil zijn de 14+ mentees verder in hun ontwikkeling richting een jongvolwassene. De 12+ mentees zijn nog veel meer kind.
- Het 12+ programma heeft een preventieve insteek. De leerling heeft een schooladvies gekregen dat hij/zij aan moet kunnen, maar de basisschool schat in dat er risico's zijn. Met de ondersteuning van de mentor wordt getracht de risico's te beslechten. Bij 14+ is deze preventieve insteek minder aan de orde, daar is het curatieve element prominenter aanwezig. De 14+ leerlingen zitten al langer in het VO en melden zich 'niet uit luxe' aan voor het mentoraat. Risico's zijn uitgemond in daadwerkelijke problemen, die maken dat extra stappen nodig zijn. De urgentie bij het 14+ is om deze reden vaak hoger. Vergeleken met 12+ krijgen bij 14+ meer aanmelders daadwerkelijk een mentor toegewezen.
- Bij 14+ vindt de begeleiding vaak op school plaats. Mentoren komen daardoor veel minder vaak in contact met de ouders.
- Bij 12+ loopt er een campagne, met vast start en eindpunten van het mentoraat. Bij 14+ is dit niet het geval. Daar kan het gehele jaar door gestart worden. Voor mentoren die de voorkeur geven aan kortere flexibelere trajecten kan dit een reden zijn om deel te nemen aan het 14+ programma.

2.8 Het succes volgens VO-scholen

Uit de interviews met VO-lassenmentoren en Schoolmaatschappelijk werk komt een positief beeld over School 's cool naar voren. Volgens hen hebben de mentees baat bij de extra aandacht die zij van de School 's cool mentor krijgen.

Gedurende het mentoraat onderhoudt de School 's cool mentor contact met de klassenmentor. Zij wisselen informatie uit over huiswerk, de planning van proefwerkweken, resultaten en de progressie die op persoonlijk vlak gemaakt wordt. Voor de klassenmentor is de aanwezigheid van de School 's cool mentor fijn omdat hiermee de communicatie op gang komt. Zo gaan School 's cool mentoren vaak mee naar 10-minuutgesprekken. Dit is van belang wanneer ouders op dit gebied steken laten vallen, bijvoorbeeld wanneer ouders tegen communicatieproblemen aan lopen, zij niet mondig genoeg zijn om kritisch over de ontwikkeling van hun kind te praten of vanwege absentie.

2.9 Overige diensten die School 's cool levert

School 's cool werkt samen met het coachproject van het ROC Nijmegen. Samen bestrijken deze programma's jongeren in de leeftijd van 11-23 jaar bij het stimuleren van onderwijskansen en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De twee projecten stemmen af, wisselen uit en leggen samen verantwoording af aan subsidieverstrekker gemeente Nijmegen.

Samen organiseren zij tevens scholingsbijeenkomsten voor mentoren. Het ROC maakt ook activiteiten mogelijk waaraan mentoren en mentees jaarlijks kunnen deelnemen. Door het beschikbaar stellen van een docent en de keuken wordt bijvoorbeeld een kookactiviteit georganiseerd.

Instrument om de maatschappelijke meerwaarde te becijferen

In het najaar 2011 hebben School 's cool organisaties in een zogenoemde Effectenarena uitgewisseld welke effecten de School 's cool-mentoraten kunnen hebben. Op basis daarvan heeft het bestuur van de School 's cool Nederland het economisch adviesbureau LPBL in 2013 gevraagd een analyse te maken van de maatschappelijke kosten en baten. Hiervoor zijn de gegevens gebruik van School 's cool Utrecht, Velsen en Gouda.

Als afgeleide van die studie heeft het Bureau LPBL voor de School 's cool organisaties een 'cockpit' ontwikkeld, waarmee elke organisatie niet alleen de baten van de mentoraten in beeld kan brengen, maar ook hoe deze worden verdeeld over diverse maatschappelijke partijen.² Via dit instrument kan de maatschappelijke meerwaarde becijferd worden. Deze exercitie is in het kader van dit onderzoek niet verricht.

---

² Lubbe, M. en Larsen, V. (2014). *School 's cool. Thuismentor voor brugklasser. Indicatieve maatschappelijke kosten baten analyse*, LPBL Eindrapportage MKBA

3 Schoolloopbaananalyse

Voor het onderzoek zijn de schoolloopbaangegevens geanalyseerd van de leerlingen die in de schooljaren 2012-2013 tot en met 2014-2015 een mentor van School 's cool hebben gehad. Hierbij horen ook de mentees die in schooljaar '11-'12 met het mentoraat zijn gestart en waarbij het mentoraat doorliep in schooljaar '12-'13.

Door registratiefouten kon bij 6 leerlingen geen loopbaananalyse gemaakt worden. Daarnaast kwamen 6 leerlingen zowel in het 12+ als het 14+ programma voor. Zij zijn niet dubbel meegeteld in de loopbaananalyse. Uiteindelijk zijn van 228 leerlingen die in de betreffende schooljaren aan School 's cool hebben deelgenomen de schoolloopbanen gereconstrueerd (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 – Mentee-aantallen t.b.v. de loopbaananalyse, per programma

Lichting	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Doorstroom vanuit '11-'12	39	25%	1	1%	40	18%
Schooljaar '12-'13	38	25%	14	19%	52	23%
Schooljaar '13-'14	38	25%	33	45%	71	31%
Schooljaar '14-'15	39	25%	26	35%	65	28%
Totaal (N=100%)	154	100%	74	100%	228	100%

Tabel 3.2 geeft een overzicht van de opleidingsniveaus van de leerling bij de start in het VO. Bij het 12+ programma startten de meeste leerlingen in het vmbo met lwoo. Op basis van de schoolloopbaangegevens kan geen onderverdeling gemaakt worden naar de diverse vmbo-niveaus. Bij het 14+ programma is de grootste categorie 'VO breed', deze is niet nader gespecificeerd.

Tabel 3.2 – Opleidingsniveaus mentees bij start in VO

	12+ programma		14+ programma		Totaal	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Praktijkonderwijs	1	1%	3	4%	4	2%
Vmbo met LWOO	61	40%	21	27%	82	36%
Vmbo	29	19%	6	8%	35	15%
Havo / vwo	15	10%	15	19%	30	13%
VO breed	42	28%	26	34%	68	30%
Onbekend	3	2%	6	8%	9	4%
Totaal (N=100%)	154	100%	74	100%	228	100%

3.1 Voortijdig schoolverlaters

12+ Programma

Onder de 154 oud-mentees van het 12+ programma komen drie voortijdig schoolverlaters voor. Dit zijn oud-mentees die in '12-'13 aan het 12+ programma hebben deelgenomen. Zij zijn eind schooljaar '14-'15 bij een onderwijsinstelling uitgeschreven zonder zichzelf in het schooljaar daarop opnieuw in te schrijven. Zij waren op het moment van uitschrijven respectievelijk 16, 17 en 18 jaar oud.

Bij de overige lichteningen komen vooralsnog geen vsv'ers voor. Dit valt mede te verklaren door het feit dat de overgrote meerderheid van hen op de laatste peildatum van oktober 2015 nog leerplichtig was. Bovendien bevindt de lichtening '14-'15 zich nog niet zo lang in het VO. Vooralsnog is onder de (oud-)mentees slechts incidenteel sprake van voortijdig schoolverlaten.

14+ programma

Bij het 14+ programma komen twee vsv'ers voor. Eén hiervan stond zowel schooljaar '14-'15 als '15-'16 nergens ingeschreven. De ander stond alleen schooljaar '15-'16 nergens ingeschreven. Beide oud-mentees waren 18 jaar toen zij vsv'er werden.

Landelijke gemiddelde

Het landelijk (gemiddelde) vsv-cijfer in het VO bedroeg in 2014 0,46 procent. Met 5 op de 228 (2,2%) komt binnen de School 's cool populatie naar verhouding voortijdig schoolverlaten vaker voor. Het is aannemelijk dat dit te maken heeft met (kenmerken van) de doelgroep die School 's cool met haar programma bedient. Vanwege de kleine aantallen (5 van de 228) is het niet mogelijk een betrouwbare uitspraak te doen over het voortijdig schoolverlaten onder School 's cool-deelnemers. Het overgrote deel van de oud-mentees is geen vsv'er geworden.

Om betere uitspraken te kunnen doen zouden de loopbanen van meer oud-mentees, over een langere periode geanalyseerd moeten worden. In dat geval kan bijvoorbeeld gekeken worden naar doorstroom naar het mbo/hbo/wo en diplomering/het halen van een startkwalificatie. Daarnaast is bij een grotere onderzoekspopulatie de invloed van één individu op het totaalbeeld niet zo sterk en ontstaat een betrouwbaarder beeld.

Het is interessant om in de gaten te blijven houden of de 5 gesignaleerde vsv'ers van School 's cool zich in de toekomst alsnog bij een onderwijsinstelling inschrijven.

3.2 Doublure

Bij 12+ komt doublure tijdens het mentoraat incidenteel voor, namelijk bij 6 van de 153 leerlingen (exclusief pro-leerlingen). Na afronding van het mentoraat zijn 18 oud-mentees gedoubleerd. Aangezien de meeste oud-mentees in de onderzoekspopulatie nog in het VO zitten valt niet uit te sluiten dat het aantal doublures nog toeneemt.

Doublure tijdens het 14+ mentoraat komt vaker voor dan bij 12+, namelijk bij 9 van de 71 mentees (exclusief pro-leerlingen). 20 Procent van de 14+ mentees zijn in reeds voor de start van het mentoraat een keer gedoubleerd. Waarschijnlijk was dit aanleiding om te denken dat deze leerlingen de mentor van School 's cool goed konden gebruiken om afstroom naar een lager niveau te voorkomen. Twee mentees zijn na het 14+ mentoraat gedoubleerd.

3.3 Op- en afstroom tijdens en na het mentoraat

Afstroom binnen het VO doet zich bij 7 van de 224 oud-mentees voor. Bij 12+ betreft het 2 van de 153 oud-mentees (1%). Aangezien de meeste oud-12+ mentees hun loopbaan in het VO nog niet hebben afgerond kan dit aantal, net als bij de doublure-cijfers, nog oplopen.

Bij 14+ zijn 5 van de 71 oud-mentees afgestroomd (7%). Deze hogere afstroom bij 14+ getuigt van de curatieve insteek van dat programma, waarbij het niet altijd lukt om de situatie te verbeteren, i.c. afstroom te voorkomen.

Opstroom binnen het VO komt voor bij 8 van de 224 oud-mentees. Bij 12+ betreft het 5 van de 153 oud-mentees (3%). Bij 14+ zijn 3 van de 71 oud-mentees opgestroomd (4%).

3.4 Switch van VO naar PRO / VSO en visa versa

Binnen het VO zijn in totaal vier oud-mentees naar het praktijkonderwijs overgestapt, van beide programma's ieder twee. Bij het 12+ programma hebben twee oud-mentees de overstap naar het VSO gemaakt. Deze incidentele wisselingen zeggen weinig over het rendement van School 's cool. Waarschijnlijk zijn deze leerlingen in het PRO/VSO op hun plek. School 's cool heeft niet de doelstelling om een dergelijke overstap te voorkomen. Het kan goed zijn dat de begeleiding van School 's cool juist heeft bijgedragen aan een goede overgang.

De vier oud-mentees die in het PRO zaten tijdens hun mentoraat (zie tabel 3.2) zijn niet van onderwijstype gewisseld.

4 De begroting van School 's cool Nijmegen en afdracht aan de landelijke stichting

4.1 De begroting van School 's cool Nijmegen

Het werk van School 's cool Nijmegen wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van gemeente Nijmegen, diverse fondsen, donoren en de ouderbijdrage. Hieronder staat een overzicht van het financieel resultaat van 2014.³ Door meevallers in 2013 steeg tijdelijk het eigen vermogen, hetgeen leidde tot een terugvordering van eerder toegekende middelen door het Oranjefonds in 2014.

Financieel Resultaat 2014

Lasten	Realisatie 2014	Begroot 2014
Loonkosten	€ 110.555	€ 121.000
Mentorvergoedingen	8.486	9.000
Extra kosten mentoraat	2.001	3.000
Huur en Telecom	1.403	2.000
Kantoorautomatisering, afschrijvingen	6.664	6.000
Bestuurs- en vergaderkosten	2.914	4.000
Nieuwsbrieven, advertenties en onlinekosten	2.701	3.000
Afschrijvingen	2.312	0
Training, leer- en hulpmiddelen	937	4.000
Administratie en verzekeringskosten	8.508	10.000
	€ 146.481,00	€ 162.000,00

Baten	Realisatie 2014	Begroot 2014
Subsidie gemeente	€ 69.318	€ 65.000
Stichting Kinderpostzegels Nederland	24.950	25.000
Anton Jurgens fonds	25.000	25.000
Giften particulier	4.730	6.500
Ouderbijdragen	1.890	3.000
Woongenot Hatert, nastorting	20.000	0
Pilot Samenwerkingsverband	15.000	15.000
Dorodarte	2.500	2.500
Asml	0	10.000
Oranjefonds	-12.684	0
Rabobank	10.000	10.000
	€ 160.704,00	€ 162.000

³ Jaarverslag 2014 School 's cool Nijmegen

School 's cool Nijmegen is gehuisvest in één van de panden van het Samenwerkingsverband VO-VSO waarvoor School 's cool een zeer kleine bijdrage betaalt. Door deze samenwerking bespaart School 's cool aanzienlijk op huisvestingslasten.

In overzicht 4.1 staat een opsomming van de financiële bijdragen die de betrokken partijen in 2015 hebben geleverd.⁴ Aan ouders van mentees wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd van 50 euro, indien dit mogelijk is (meer of minder kan ook).

Overzicht 4.1 – Financiële bijdrage per instelling / fonds in 2015

	Begroot	Realisatie
Banksaldo per 1 januari 2015		51.234
Ontvangsten		
Gemeente Nijmegen		69.318
Stichting Kinderpostzegels Nederland	25.000	12.759
VO scholen		0
Anton Jurgens Fonds	25.000	0
Rabobank co.fonds		0
Woongenoot 2012		0
ASML	10.000	0
Passionisten		0
Giften particulier		1.060
Giften bedrijven		1.355
Zusters Dominicanessen van Neerbosch		1.000
Ouderbijdrage		1.260
Totaal ontvangsten		137.986

4.2 Stichting School 's cool Nederland

Landelijk zijn 16 vestigingen van School 's cool actief. Deze vestigingen komen samen in het Landelijk Platform. School 's cool Nijmegen neemt actief deel aan het platformoverleg, maar ook aan werkgroepen voor het versterken en verbeteren van de basis van School 's cool voor het aanvragen van fondsen en het uitvoeren van het werk. In 2014 is vooral ingezet op het verbeteren van de landelijke database en is geprobeerd om een onderzoek op gang te brengen om de methodiek van School 's cool te onderbouwen.

De afdracht van School 's cool Nijmegen aan de landelijke stichting School 's cool Nederland bedroeg in 2014 €150,-. Deze deelnemersbijdrage is gebaseerd op het aantal gerealiseerde mentoraten. Daarbij hanteert de landelijke stichting de volgende staffel:

<50 mentoraten:	€50,-
50-100 mentoraten:	€100,-
>100 mentoraten:	€150,-

⁴ Voorlopige jaarrekening 2015 School 's cool Nijmegen

Bezoldiging

Het bestuurslidmaatschap van Stichting School 's cool Nederland is een onbezoldigde functie. Naast een vaste onkostenvergoeding van € 20,00 per maand worden bijzondere onkosten en reiskosten (ov tweede klasse of € 0,19 per km) per trimester vergoed.

Dienstverlening van de landelijke stichting

De Stichting School 's cool Nederland is statutair een samenwerkingsverband voor alle erkende School 's cool organisaties in Nederland. De stichting ondersteunt de organisaties bij het realiseren van hun doelstellingen en draagt zorg voor:⁵

- het bevorderen van de naamsbekendheid van School 's cool organisaties in Nederland;
- het vormgeven van een landelijk aanspreekpunt voor School 's cool activiteiten;
- het waarborgen van de kwaliteit van School 's cool activiteiten;
- het bewaken van de School 's cool formule en de naamvoering;
- het bevorderen van de samenwerking en kennisuitwisseling van de School 's cool organisaties;
- het doen van (wetenschappelijke) effectmetingen en het verspreiden en stimuleren van de informatie hierover.

---

⁵ Jaarrekening 2014 School 's cool Nederland

5 Conclusies

1. Kenmerken van de doelgroep

De belangrijkste reden waarom leerlingen voor mentoring door School 's cool in aanmerking komen is dat zij op onvoldoende steun van hun ouders kunnen rekenen. De grootste groep heeft ouders van allochtone afkomst die tevens de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en beperkt geïntegreerd zijn. Eén derde van de mentees komt uit een éénoudergezin, veelal levend onder sociaaleconomisch zwakke omstandigheden.

Bij 10 procent van de mentees is geen sprake van onvoldoende ondersteuning vanuit de thuis-situatie. Vanwege leerlinggebonden kenmerken/problematiek krijgen zij een mentor van School 's cool.

2. Programma

Het mentoraat van School 's cool komt op een belangrijk moment in de schoolloopbaan van risicoleerlingen. Het 12+ mentoraat is voor de leerlingen in de brugperiode een preventie-instrument voor de aanpak van schooluitval. De leerling heeft van de basisschool een schooladvies gekregen dat hij of zij aan moet kunnen, maar er zijn risico's. De leerkracht van groep 8 draagt de leerling om deze reden voor bij School 's cool.

Bij het 14+ programma zitten de mentees al langer in het VO. Een preventieve insteek van het mentoraat is niet aan de orde, er is behoefte aan een curatieve aanpak. Risico's zijn uitgemond in daadwerkelijke problemen. Zo is één op de vijf reeds gedoubleerd voordat zij een mentor krijgen.

3. Methodiek

Het mentoraat van School 's cool richt zich op *meer* dan alleen huiswerk en het verbeteren van leerprestaties. School 's cool gaat tevens om sociaal-maatschappelijke doelen, zowel op het individuele niveau van de mentee als in de relationele sfeer naar ouders en school toe.

Op het individuele niveau gaat het om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de mentee. Het betreft het vergroten van het zelfvertrouwen, het voor zichzelf opkomen en vragen durven stellen, het stimuleren van de motivatie en het doorzettingsvermogen, het beter leren omgaan met leeftijdsgenoten en omgaan met spanningen en faalangst. Ook het zoeken naar een zinvolle vrijetijdsbesteding is bij een deel van de mentoren aan de orde. Om deze doelen te bereiken wordt vooral gewerkt aan een persoonlijke band tussen mentor en mentee.

In de relationele sfeer vervult de mentor een brugfunctie tussen ouders, leerling en school. Met name waar ouders in deze driehoek buiten beeld zijn kan een mentor zijn meerwaarde bewijzen door (tijdelijk) dat gat in te vullen. Ook het versterken van de betrokkenheid van de ouder(s) bij school en de ontwikkeling van hun kind is een belangrijk beoogd doel. Hieronder valt ook empowerment van de ouders, zodat zij zelf de weg naar de klassenmentor weten te vinden wanneer het mentoraat van School 's cool is afgelopen.

Het vrijwilliger karakter van het mentoraat is een grote kracht van het concept. De mentoren van School 's cool zijn toegankelijk en bieden laagdrempelige ondersteuning voor de mentees. Het element van vrijwilligerswerk lijkt geen beperking: het zijn veelal goed gemotiveerde, hoogopgeleide vrijwilligers met een relevante professionele achtergrond.

School 's cool hanteert een zorgvuldige intake van de mentees. Dit is nodig om mislukte mentoraatsrelaties zo veel mogelijk te voorkomen. Een kanttekening is het element van selectie in de intake. Selectie is nodig vanwege de beperkte capaciteit aan mentoren. Dat is een (budgettaire) gegeven waardoor het voor School 's cool belangrijk is om in te schatten of de noodzaak van het mentoraat hoog genoeg is en de leerling gemotiveerd is. Daarin ligt een beperking van het 'instrument': ongemotiveerde leerlingen die te maken hebben met zwakke thuisondersteuning worden niet door School 's cool bediend.

Een andere kanttekening is dat de verhouding tussen doel (sociaal-maatschappelijke ondersteuning) en middel (huiswerkbegeleiding) niet altijd duidelijk is, bijvoorbeeld niet voor ouders (en leerlingen) en soms ook niet bij mentoren. Het gaat dan ook niet om een scherpe afbakening: doel en middel grijpen in elkaar. Goede huiswerkbegeleiding is nodig, ook om te compenseren voor te weinig ondersteuning vanuit de thuissituatie. Dit roept wel de vraag op waar de verantwoordelijkheid van school ligt en waar die van de 'ouders' (in dit geval de School 's cool mentor). Waar begint het één en waar houdt het ander op?

4. Kwaliteit

Zowel mentees, ouders als klassenmentoren zijn positief over het mentoraat van School 's cool. Beoogde doelen worden vaak redelijk tot goed behaald. De mentees vinden het mentoraat nuttig. Zij geven hun mentoren gemiddeld een 8,5.

Een kanttekening hierbij is dat ouders en mentees vaker schoolgerelateerde zaken (huiswerkbegeleiding) als doel van het mentoraat zien. Bij mentoren van School 's cool zijn deze doelen vaker gericht op sociaal-emotioneel gebied, zoals het vergroten van het zelfvertrouwen. Dit past binnen de werkwijze dat huiswerk het middel is om aan persoonlijke ontwikkeling te werken, maar vertekent wel enigszins het zicht dat ouders/mentees hebben op realisatie van de doelen.

Klassenmentoren in het VO zijn ook positief over School 's cool. Ze zien dat mentees baat hebben bij de extra aandacht. De brugfunctie naar de ouders is relevant wanneer de communicatie met ouders moeizaam verloopt. Deze brugfunctie werpt dan ook zijn vruchten af.

Mentoren van School 's cool zijn zelf erg enthousiast over het vrijwilligerswerk dat zij doen. Het geeft voldoening om te helpen en het geeft invulling aan een zinvolle vrijetijdsbesteding.

Sterk punt is de kwaliteit van de mentoren. De School 's cool mentor is een hoog opgeleide vrijwilliger. De meesten hebben een academische opleiding genoten. Een groot deel is afkomstig uit het onderwijsveld, zo is één derde leerkracht/docent (geweest). Ook zijn er veel mentoren met een (ortho)pedagogische achtergrond of afkomstig uit het welzijnswerk.

De kwaliteit van het mentoraat wordt geborgd door de diverse ondersteunende activiteiten van School 's cool. Met name de intervisiebijeenkomsten en de ondersteuning door persoonlijke mentorcoaches zijn voor mentoren belangrijk om hun rol goed te vervullen. De ondersteuning is nuttig, maar kan wellicht op bepaalde punten beter aansluiten op de behoefte van een deel van de mentoren.

5. Rendement

Er is geen goed oordeel mogelijk op basis van de loopbaangegevens. Incidenteel is er sprake van voortijdig schoolverlaten of afstroom, maar het gaat – ook gezien de aard van de doelgroep – om zeer kleine aantallen.

Of de inzet van School 's cool op termijn resulteert in succesvolle schoolloopbanen kan op basis van de cohorten 2012-2013 tot en met 2014-2015 niet goed worden bepaald. Wel kan

worden vastgesteld dat de schoolloopbaan van een op voorhand als risicovol aangemerkte doelgroep, tot dusver in veruit de meeste gevallen positief verloopt.

6. *Toegevoegde waarde van School 's cool*

De meerwaarde van School 's cool schuilt in de ondersteuning van leerlingen waar ouders hiertoe niet in staat zijn. De mentor van School 's cool geeft de leerling aandacht wanneer daar een tekort aan is, ook op sociaal-emotioneel gebied.

Een sterk punt van het 12+ programma is de preventieve werking van het mentoraat. School 's cool 12+ is een instrument om te anticiperen op risico's bij kwetsbare leerlingen bij de overgang van het PO naar het VO. De focus op een preventieve insteek past goed bij het vrijwillige karakter van School 's cool en de brede sociaal-maatschappelijk doelstellingen.

Toegevoegde waarde van School 's cool wordt gerealiseerd via de brugfunctie tussen leerling, ouder en school die mentoren vervullen. Met name wanneer de positie van de ouder in deze driehoek zwak is. Ondersteuning is mogelijk door de ouderbetrokkenheid te vergroten. Deze betrokkenheid kent twee kanten: 1) het stimuleren van de motivatie, interesse en aandacht van de ouder voor het kind en 2) empowerment van ouders door kennis- en informatieoverdracht en het versterken van de communicatie(vaardigheden) met school.

Een kanttekening is dat er overlap bestaat tussen de School 's cool inzet en de taken/verantwoordelijkheden van de school. Passende ondersteuning voor risicoleerlingen ten behoeve van de schoolprestaties en leervaardigheden is een primaire taak van het onderwijs. Deels bevindt School 's cool zich op dit schooldomein.

Voor het andere deel bevindt School 's cool zich op het gebied van welzijn. Namelijk daar waar de mentor zich richt op het opbouwen van een persoonlijke band met de mentee en dit combineert met een brede scope aan (buitenschoolse) activiteiten en aandachtsgebieden. Hieronder vallen sociaal-emotionele ondersteuning van de mentee, het vergroten van de ouderbetrokkenheid en ondersteuning in de thuissituatie. Deze elementen liggen buiten het bereik van de school. Het 12+ programma slaagt beter in deze onderscheidende doelen dan het 14+ programma: bij 12+ wordt thuis bij de mentee afgesproken, is er intensiever contact met de ouders en wordt er meer ouderbetrokkenheid gerealiseerd. Om deze redenen sluit het 12+ programma vanuit jeugdhulp/welzijnsoptiek aan bij de verantwoordelijkheid van de gemeente.

14+ Kenmerkt zich door een curatieve aanpak waarbij meer op leerdoelen gericht wordt. Dit programma heeft dan ook minder invloed op de ouderbetrokkenheid. In dit licht lijkt de aanpak van het 14+ programma eerder een verantwoordelijkheid voor het onderwijs. Dit sluit niet uit dat School 's cool betrokken wordt bij de curatieve aanpak van problemen bij deze doelgroep, maar dan vanuit opdracht/verantwoordelijkheid van de school, bijvoorbeeld in het kader van arrangementen Passend Onderwijs.

Bijlage 1 – Tabellen

Tabel b1 – Achtergrondkenmerken van de mentees (N=72)

	Aantal	Percentage
<i>Type programma</i>		
- 12+ programma	45	62,5%
- 14+ programma	27	37,5%
<i>Geslacht</i>		
- Man	41	56,9%
- Vrouw	31	43,1%
<i>Opleidingsniveau</i>		
- Vmbo basis / kader	9	12,5%
- Vmbo basis	17	23,6%
- Vmbo kader / theoretische leerweg	4	5,6%
- Vmbo kader	5	6,9%
- Vmbo gemeente leerweg	1	1,4%
- Vmbo theoretische leerweg	9	12,5%
- Vmbo t / havo	15	20,8%
- Havo	4	5,6%
- Vwo	2	2,8%
- Internationale schakelklas	1	1,4%
<i>Leerjaar in schooljaar 2014-2015</i>		
- Eerste	42	58,3%
- Tweede	22	30,6%
- Derde	5	6,9%
- Vierde	2	2,8%
- Onbekend	1	1,4%

Achtergrondkenmerken van de mentoren

36,5 Procent is man en 63,5 procent is vrouw.

Tabel b2 – Leeftijdsverdeling mentoren

	Totaal
Jonger dan 30 jaar	17%
30 – 44 jaar	13%
45 – 59	25%
60 jaar of ouder	45%
Totaal (N=100%)	64

Tabel b3 – Dagelijkse bezigheid mentoren

	Totaal
Studeren	8%
Parttime baan	30%
Fulltime baan	18%
ZZP'er	3%
Pensioen	36%
Werkloos	3%
Arbeidsongeschikt	3%
Totaal (N=100%)	66

Tabel b4 – Motivatie om mentor van School 's cool te zijn

	Totaal
Geeft voldoening om kwetsbare jongeren te helpen	90%
Voor een zinvolle tijdsbesteding	52%
Om praktijkervaring op te doen	24%
Staat goed op mijn cv	15%
Vindt het van belang om kennis en ervaring in te zetten	6%
Totaal	66

Vrijwilligersvergoeding

Twee derde van de mentoren ontving een vrijwilligersvergoeding van 50 euro per half jaar. Ruim een kwart van de mentoren zag van deze vrijwilligersvergoeding af. 8 Procent weet niet of hij/zij een vrijwilligersvergoeding ontving.

Van de vrijwilligers die wel een vergoeding ontvingen (of dit niet wisten) geeft bijna driekwart aan dat zij ook zonder deze vergoeding mentor van School 's cool zouden zijn. 15 Procent weet niet of zij in dat geval mentor zouden blijven, 5 procent geeft aan te stoppen als er geen vrijwilligersvergoeding zou zijn.

Aantal actieve mentoraten per schooljaar

Tabel b5 – Deelnamecijfers School 's cool Nijmegen, schooljaar 2012-2013

	Programma 12+	Programma 14+	Totaal
Doorloop vanuit voorgaand schooljaar	37	2	39
Aantal nieuwe plaatsingen	44	17	61
Totaal aantal actieve trajecten	81	19	100
Waarvan:			
Aantal beëindigingen in '12-'13	39	10	49
Doorlopend naar volgend schooljaar	42	9	51

Bron: School 's cool Nijmegen

Tabel b6 – Deelnamecijfers School 's cool Nijmegen, schooljaar 2013-2014

	Programma 12+	Programma 14+	Totaal
Doorloop vanuit voorgaand schooljaar	42	5	47
Aantal nieuwe plaatsingen	39	32	71
Totaal aantal actieve trajecten	81	37	118
Waarvan:			
Aantal beëindigingen in '13-'14	54	22	76
Doorlopend naar volgend schooljaar	27	15	42

Bron: School 's cool Nijmegen

Tabel b7 – Deelnamecijfers School 's cool Nijmegen, schooljaar 2014-2015

	Programma 12+	Programma 14+	Totaal
Doorloop vanuit voorgaand schooljaar	27	15	42
Aantal nieuwe plaatsingen	40	27	67
Totaal aantal actieve trajecten	67	42	109
Waarvan:			
Aantal beëindigingen in '14-'15	34	28	62
Doorlopend naar volgend schooljaar	33	14	47

Bron: School 's cool Nijmegen

Tabel b8 – Aantal 12+ plaatsingen in schooljaar '14-'15, per aanleverende basisschool

	Aantal deelnemers 12+
Klumpert	6
Windroos Goffert	3
Hidaya	3
Lanteerne	3
Oversteek	3
Kleine Wereld	2
Kleurrijk	2
De Akker	2
Luithorst	2
Geldershof	1
Aquamarijn	1
Talent	1
De Meiboom	1
Montessori D.	1
Petrus Canisius	1
Vossenburcht	1
Het Octaaf	1
Lindenhoeve	1
De Wieken	1
W. Gildenkamp	1
Wingerd	1
De Buut	1
Aldenhove	1
Totaal	40

Bron: School 's cool Nijmegen

Tabel b9 – Aantal deelnemers aan School 's cool Nijmegen per VO school, schooljaren '12-'13 (incl. doorstroom vanuit '11-'12), '13-'14, '14-'15, uitgesplitst naar programma

	Programma 12+	Programma 14+	Totaal
Montessori College	31	13	44
SSGN	18	10	28
Mondial College	31	15	46
Canisius College	16	12	28
Kandinsky College	37	6	43
Helicon	6	7	13
Citadel	3	1	4
Dominicus College	4	6	10
NSG	4	8	12
Pro College	1	1	2
OBC	2	0	2
Het Westeraam	1	0	1
Karel de Grote College	1	0	1
Sint Joris	1	0	1
Stedelijk Gymnasium Nijmegen	2	0	2
Notre Dame des Anges	1	0	1
Maaswaal College	1	1	2
Merlet College	0	1	1
Totaal	160	81	241

Bron: School 's cool Nijmegen